



Έννοιες Φυσικών Επιστημών Ι

Ενότητα 5: Σχεδιασμοί διδακτικών-μαθησιακών παρεμβάσεων: ζητήματα περιεχομένου και πρακτικών (αναπαράστασης και παρέμβασης) - ανάπτυξη και παρουσίαση διδακτικών-μαθησιακών δραστηριοτήτων από ομάδες φοιτητών/τριών.

Βασίλης Τσελφές

Εθνικόν και Καποδιστριακόν Πανεπιστήμιο Αθηνών
Τμήμα Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία

Θεωρίες διδασκαλίας-μάθησης

- Η παράδοση της «κατασκευής». Κεντρική υπόθεση:
 - Οι μαθητές οικοδομούν τις γνώσεις τους για να επιτύχουν τους στόχους τους (υπόθεση της οικοδόμησης της γνώσης από τα υποκείμενα με βάση την επιθυμία για επιτυχία ενός στόχου)
 - Ο δάσκαλος σχεδιάζει σειρά δραστηριοτήτων οι οποίες βάζουν στόχους στους μαθητές τέτοιους που για να πετύχουν θα πρέπει σε κάποια φάση να «κατασκευαστούν» από τους μαθητές πρακτικές και γνώσεις περιεχομένου
 - Ο δάσκαλος ελέγχει αν «κατασκευάστηκε» η νέα γνώση



Θεωρίες διδασκαλίας-μάθησης

- Η παράδοση της κατασκευής. Διαδικασία:
 - Ο δάσκαλος σχεδιάζει μια τουλάχιστον δραστηριότητα η οποία έχει πιθανότητες να εμπλέξει τους μαθητές με συγκεκριμένο στόχο. Ζητά από τους μαθητές να τη φέρουν σε πέρας
 - Ο δάσκαλος εντοπίζει τις «γνωστικές κατασκευές» που πραγματοποίησαν οι μαθητές του
 - Ο δάσκαλος παρουσιάζει τις εναλλακτικές «γνωστικές κατασκευές» (παραγωγές των μαθητών) και τις βάζει σε ανοιχτή συζήτηση
 - Οι μαθητές εφαρμόζουν τις «γνωστικές κατασκευές» τους, σε άλλα πλαίσια και αξιολογούν το αποτέλεσμα



Σχεδιάζοντας δραστηριότητες για τα νήπια

- **Ο στόχος του εκπαιδευτικού**
 - Υπάρχει συνήθως γραμμένος σε κάποιο πρόγραμμα σπουδών.
 - Αφορά ίσως γνώσεις (εννοιολογικά σχήματα: έννοιες, θεωρίες ...), που θα θέλαμε να «μάθουν» οι μαθητές.
 - Αφορά ίσως και δεξιότητες, που...
 - Αν αφορά συνδυασμένες δεξιότητες με γνώσεις, λέμε ότι αφορά ικανότητες, που...



Σχεδιάζοντας δραστηριότητες για τα νήπια

- Ο στόχος του εκπαιδευτικού καθοδηγεί τον εκπαιδευτικό
 - Είναι επαγγελματική του υποχρέωση και...
 - αν τον επιδιώξει ίσως να μάθει κάτι παραπάνω σχετικά με το περιεχόμενο
- Ο στόχος του κάθε μαθητή παρακινεί για δράση τον μαθητή και..
 - Είναι διαφορετικός απ' αυτόν του εκπαιδευτικού!
 - Ο μαθητής θα **μάθει παρακινούμενος από τον δικό του στόχο!**

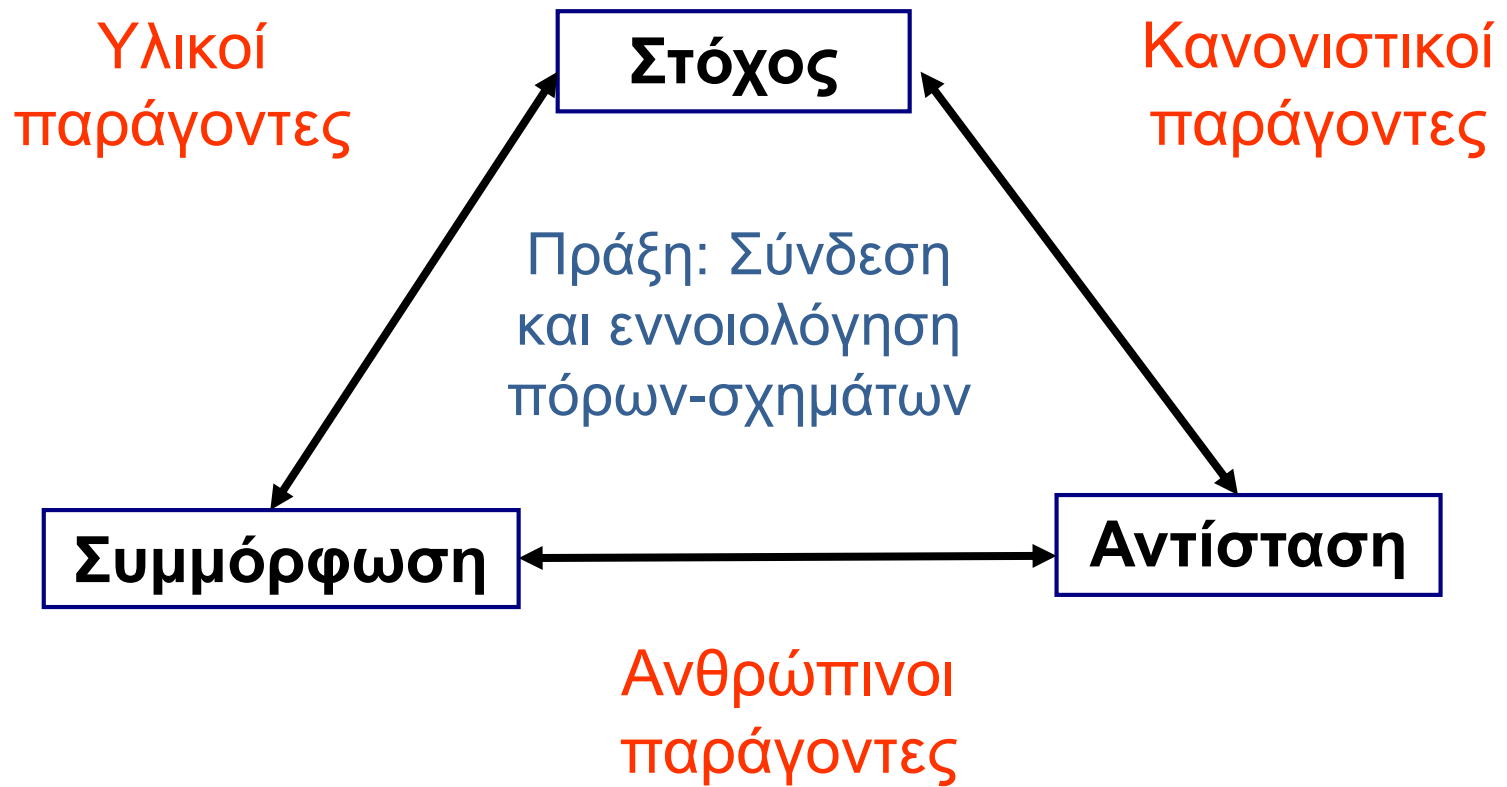


Σχεδιάζοντας δραστηριότητες για τα νήπια

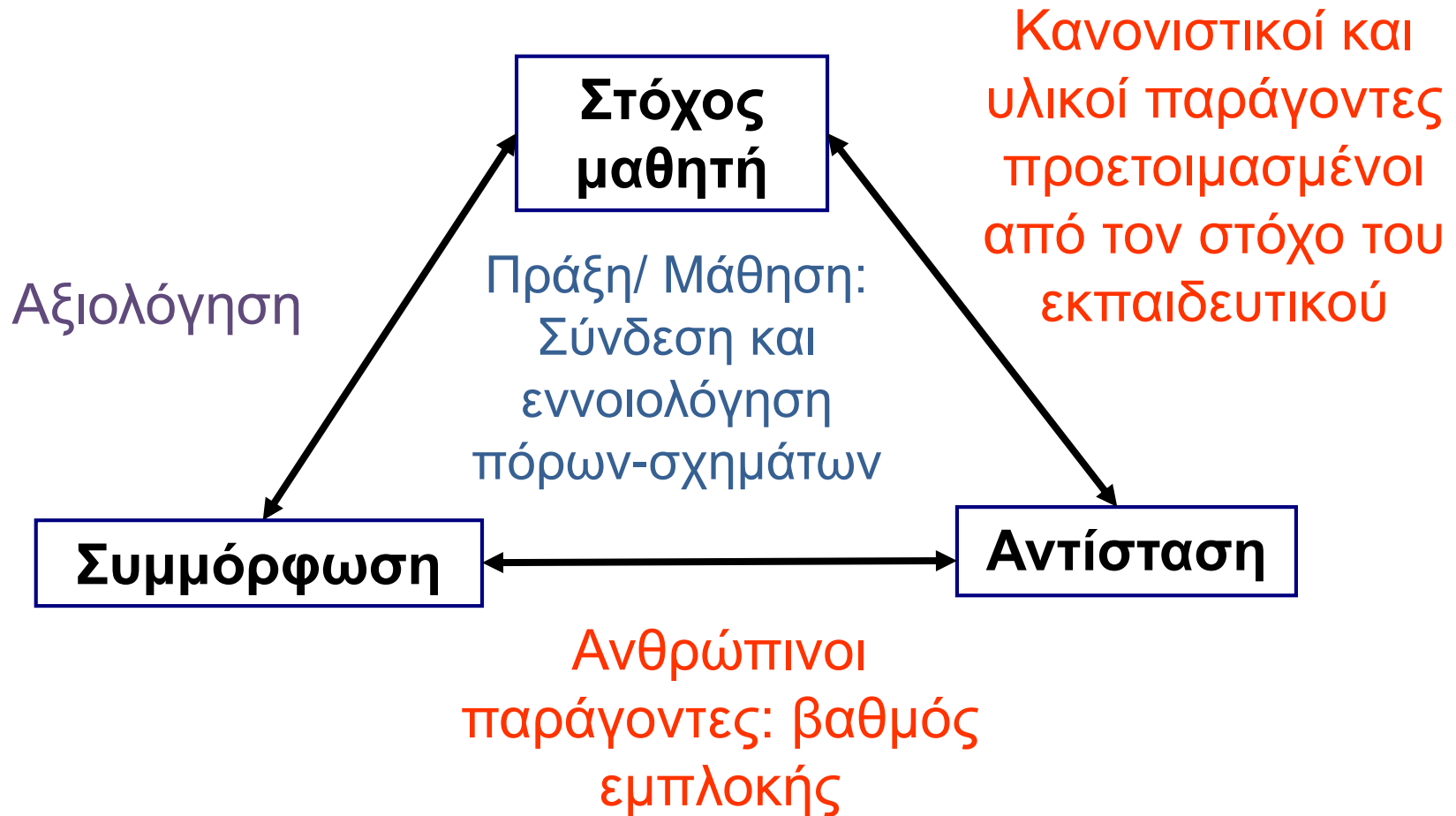
- Προηγούνται τα διδακτικά σενάρια/
δραστηριότητες
- Τα διδακτικά σενάρια ως σενάρια δράσης των
μαθητών περιλαμβάνουν:
 - Ένα πλαίσιο δράσης των μαθητών
 - Έναν απλό και καθαρό στόχο για τους μαθητές
 - Αντιστάσεις που για να ξεπεραστούν θα πρέπει οι
μαθητές να συμμορφωθούν με ότι περιλαμβάνει ο
στόχος των εκπαιδευτικών
 - δεξ μοντέλο πρακτικών...



Ο άνθρωπος στην καθημερινότητά του;;;



Τα διδακτικά σενάρια ως σενάρια δράσης των μαθητών



Η εμπλοκή των μαθητών και ο ανθρώπινος παράγοντας

- Η δραστηριότητα/ διδακτικό σενάριο χρειάζεται χώρο/ τόπο δράσης και πλοκή/ αφήγηση
- Τα παιδιά εμπλέκονται/ δρουν, έχοντας στόχους, μέσα σε πραγματικούς ή φανταστικούς χώρους.
- Εμπλέκονται με στόχο αν έχουν ρόλο ή αν ταυτίζονται με κάποιον «ήρωα»
- Παρακολουθούν τη δράση άλλων μόνο αν υπάρχει πιθανότητα ταύτισης με «ήρωα», που μπορεί να είναι και ο δάσκαλός τους



Η αξιολόγηση και η επικοινωνία

- Τα παιδιά σκέφτονται και δρουν με βάση «σενάρια» χτισμένα από τις εμπειρίες τους
- Επικοινωνούν φανερώνοντάς τα πολλές φορές ελλειπτικά...
- Επικοινωνούν και παρεμβαίνοντας...
- Αν θέλουμε να καταλάβουμε τι σκέφτονται πρέπει και να τα **ακούμε** προσεκτικά και να τα **βλέπουμε** τι κάνουν



Και ασφαλώς...

- Τα παιδιά δεν είναι ανόητα!
- Τα παιδιά είναι ολόκληροι άνθρωποι!
- έχουν ανάγκες, επιθυμίες, απόψεις, προκαταλήψεις, εμμονές... όπως ο καθένας από εμάς.
- Μόνο που δεν τις κρύβουν... όπως εμείς.
- Ακούτε τα σοβαρά. Μιλάτε τους σοβαρά. Παίξτε σοβαρά μαζί τους. Αστειευτείτε... σοβαρά.
- Φερθείτε όπως στους φίλους σας!



Παράδειγμα

- Περιεχόμενο: Η Γη ως ουράνιο σώμα.
- Στόχος εκπαιδευτικού: τα παιδιά να κατανοήσουν ότι αν παραδεχτούν πως η Γη είναι σφαιρική πρέπει να διαχειρίζονται το πάνω και το κάτω με παράξενους τρόπους.
- Δραστηριότητα: ?????
- Στόχος μαθητών: ?????
- Αξιολόγηση: ?????



Υποδείξεις

- Πιθανός χώρος δράσης των παιδιών: πάνω σε μια «Υδρόγειο Σφαίρα» ή στην ιστοσελίδα του Google maps ή ...
- Πιθανοί στόχοι των παιδιών: να εντοπίσουν τους εαυτούς τους και τους οικείους χώρους τους προσεγγίζοντας τη Γη «απ' έξω», να αναπαραστήσουν ένα φανταστικό ταξίδι πάνω της ή ...
- Πιθανή προσέγγιση αξιολόγησης: να μεταφέρουν τις εμπειρίες του «απ' έξω από τη Γη» μέσα στην τάξη...



Τέλος



Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Αθηνών**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.



Σημειώματα

Σημείωμα Ιστορικού Εκδόσεων Έργου

Το παρόν έργο αποτελεί την έκδοση 1.0.



Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Εθνικών και Καποδιστριακών Πανεπιστημίων Αθηνών, Βασίλης Τσελφές. Βασίλης Τσελφές. «Έννοιες Φυσικών Επιστημών Ι – Ενότητα 5: Σχεδιασμοί διδακτικών-μαθησιακών παρεμβάσεων: ζητήματα περιεχομένου και πρακτικών (αναπαράστασης και παρέμβασης) - ανάπτυξη και παρουσίαση διδακτικών-μαθησιακών δραστηριοτήτων από ομάδες φοιτητών/τριών». Έκδοση: 1.0. Αθήνα 2015. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: <http://opencourses.uoa.gr/courses/ECD104/>



Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά, Μη Εμπορική Χρήση Παρόμοια Διανομή 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».



[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Ως **Μη Εμπορική** ορίζεται η χρήση:

- που δεν περιλαμβάνει άμεσο ή έμμεσο οικονομικό όφελος από την χρήση του έργου, για το διανομέα του έργου και αδειοδόχο
- που δεν περιλαμβάνει οικονομική συναλλαγή ως προϋπόθεση για τη χρήση ή πρόσβαση στο έργο
- που δεν προσπορίζει στο διανομέα του έργου και αδειοδόχο έμμεσο οικονομικό όφελος (π.χ. διαφημίσεις) από την προβολή του έργου σε διαδικτυακό τόπο

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.



Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη Δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

